

ZPRAVODAJ

7. Jiráskov Hronov

ČTVRTEK 8. SRPNA 2002

Choreografka Jasminka Peteková-Krapljanová a režisér Jasmin Novljaković.

ZTRACENÁ GENERACE? O PROBLÉMECH DIVADLA V POVÁLEČNÉM CHORVATSKU

Hosté z chorvatského Sisaku přivezli do Hronova taneční představení *Za zavřenými dveřmi*. Zajímalo nás především, jaká je obecně situace divadla v poválečném Chorvatsku. Dorozumivacím jazykem byla angličtina, takže myšlenky ostatních i své pro nás formuloval režisér **Jasmin Novljaković**. „Poradci“ mu byli choreografka **Jasminka Peteková-Krapljanová**, zakladatelka souboru Plesni studio DK Kristalna Kocka Vedrine, a prof. **Damir Bačić**, který stojí v čele Hrvatski Sabor Kulture (jak jsme vyrozuměli, obdoba české Artamy) v Záhřebu.

„Jasminka je profesionální choreografka, která v roce 1979 založila studio v rámci Kulturního centra v Sisaku. Sisak je město vzdálené 50 km od Záhřebu, má 50 000 obyvatel. V kulturním centru pracuje několik souborů - dva divadelní soubory vedené profesionálním režisérem a taneční studio. Jasminka začínala s dětmi ve věku 5-6 let, takže dnes je některým z nich 16-17 let. Většina z nich jsou gymnazisté. Sama si vytváří scénáře i choreografii. Vede celkem tři skupiny, nejmenší děti předškolního věku, skupinu od 10 do 16 let a nejstarší - náctileté, kteří se představili na Hronově. Tahle skupina má asi 10 členů, a celkem ve studiu pracuje kolem 40 lidí. Já sám jsem profesionální režisér, vystudoval jsem režii v Polsku a pracuji v různých profesionálních divadlech. Amatérské divadlo je pro mě spíše koníčkem, za který není moc peněz. Jasminka jako profesionální choreografka pracuje v oblasti taneční, pohybové a hudební. Na těchto amatérských projektech pravidelně pracujeme společně,“ říká Jasmin Novljaković.

Zajímalo by nás, jaká je vůbec situace profesionálních i amatérských divadel v dnešním Chorvatsku.

Samozřejmě, že během války byla i situace v divadle velice problematická, byli jsme vlastně ve válečné oblasti, dva kilometry od města zuřily tvrdé boje. Tohle trvalo po tři roky, ale i během této doby Jasminka každoročně s dětmi připravila alespoň jedno představení. Byla doba, kdy děti vůbec nechodily do školy, protože to bylo nebezpečné. Představení se připravovala ve sklepích a pak se hrálo na ulici, i když nikdy nebylo jisté, jestli se vůbec bude moci hrát. Byl to pro nás ale jeden ze způsobů přežití. I po válce byla situace velmi komplikovaná, a divadlo jako by se tu úplně zastavilo. Naprosto jsme ztratili kontakt se zahraničím, nevěděli jsme, co se děje jinde. Ale v posledních dvou třech letech se to začíná zlepšovat. Myslím, že v posledních dvou letech se i v profesionálním divadle začaly dělat zajímavější a silnější věci. Začaly se znovu pořádat festivaly, např. byl obnoven slavný dubrovnický, ale i další letní festivaly - např. ve Splitu. Istria je pokládána za středisko nezávislého a alternativního divadla. Nedávno se tu pořádá dlouhodobý festival, kam přijelo na dvacet souborů.

pokračování na str. 2

Náše umění díky bohu nemá trvání. Alespoň neplníme muzea dalšími krámy. Včerejší představení je dnes propadák. Jestliže to přijmeme, můžeme vždy začít s čistým stolem.

Peter Brook

Učebny seminářů od 9.00 do 13.00 hod.

Malý sál JD od 10.00 do 13.00 hod.
Diskuzní klub

Malý sál JD od 14.00 do 16.00 hod.
Problémový klub..

Sál J. Čapka ve 14.00 a 19.30 hod.
Divadelní klub Jirásek Česká Lípa
František Zborník: Na druhé straně řeky

Jiráskovo divadlo v 16.30 a 20.00 hod.
DS PIKI při MěKS Volyně
Pavel Kohout: August, August, August

Park A. Jiráska v 17.00 hod.
Koncert orchestru Swing sextet z Náchoda

Husův sbor ČČSH v 18.00 hod.
Komorní a pěvecký koncert souboru Muzica per quattro

Park A. Jiráska ve 20.00 hod.
Koncert hronovské hudební skupiny
Invasion to privacy

NAD RÁNEM

Pomalou, ale jistě se blíží konec festivalu, a tu mě napadá, že jsem si dosud nespala popel na hlavu. Samozřejmě, že mnozí z vás našli ve Zpravodaji nejrůznější chyby. Ale na svou obranu uvádím, že odnášíme-li hotové číslo do tiskárny cca ve čtyři hodiny ráno a v osm jako na koni již spěchám do tiskárny, abych tu s mírně zamlženým pohledem četla korektury, jistě pochopíte... ještě, že pan ředitel Hartman má pochopení a nabídne první pomoc v podobě černé kávy. Jestliže pomínu zkomolení některých jmen (všem postiženým se omlouvám i za své kolegy), největšího gólu jsem se dopustila dnešního večera, kdy jsem u hotové recenze pana profesora Klímy na dotaz počítače „uložit ANO - NE“ zmáčkla - no, hádejte co. Ani šamanství počítačového génia Meszárose nebylo tentokrát nic platné, a pan profesor musel psát znova... Na svou obranu říkám pouze, že nejhorší je, když člověk vlastní blbost nemůže svést na nikoho jiného. Doufám, že se mi v posledních dnech podaří vyvarovat se podobných oblidností. Sypu si tedy na hlavu plný pytel popele.

Vaše Jana

ANKETA

Jaká divadelní, filmová či literární postava nejvíce odpovídá vaší osobnosti, vašemu naturelu? Do jaké role byste sám sebe jako režisér obsadil?

Sergej Fedotov (režisér): Chcete slyšet pravdu? Já jsem Al Pacino z filmu Kmotr. Ne don Corleone, kterého hraje, ale Al Pacino. Taková síla duše, pravdy, spravedlivosti, přitom to je mafián – to je má touha po dokonalém herectví. To jsem já. Ale kdybych se obsazoval do nějaké role, tak by to byl Cyrano z Bergeraku. Ta postava je můj sen.

Miroslav Houštěk (předseda OS Kruh): Já jsem toho v životě docela dost nahrál. Navíc nepatřím mezi nejskromnější, tudíž přemýšlím-li o divadle, vytane mi na mysli okamžitě mistr Shakespeare. Tudíž se domnívám, že nejvíce se ztotožňuji s Prosperem z Bouře, který moudře řídí všechny věci okolo sebe. A já jsem v minulosti měl také šanci řídit určité věci. Právě přitom jsem si uvědomil, že k tomu je potřeba mít spoustu moudrosti a umění komunikovat s lidmi.

Helena Kozlová (Zpravodaj, historička): Z dramatických postav mám charakterově nejbližší k devítihlavé saní v Princi Bajajovi od B. Němcové a pokud bych si mohla vybrat nějakou roli, byla by to nějaká antická postava, např. Klytáimnéstra, Médea nebo Oidipus, protože mám ráda antiku.

Dokončení ze str. 1

Jak je to s finanční podporou?

Jako asi v každé zemi jsou největším problémem divadla peníze. Například tohle naše představení bylo vytvořeno bez finanční podpory, nějaké peníze jsme dostali dodatečně. Dalším problémem je získat publikum. V celém Chorvatsku jsou jen 4 mil. obyvatel. Kromě Záhřebu je velice málo měst, kde se dá hrát víckrát. Takže i profesionální divadla mohou na jednom místě odehrát nejvíce 10-15 repríz. Divadla se tedy logicky snaží mít do roka co nejvíce premiér, každé dva měsíce vzniká nová inscenace.

My fungujeme v režii Kulturního centra, které nám poskytuje prostor a vše potřebné pro práci. Od města dostáváme většinou peníze na přípravu, např. na kostýmy. Některé peníze dostaneme od ministerstva kultury, ale to je většinou spíše na zájezdy (když to jde dobře, dostaneme se na festival tak jednou za dva roky).

Sponzorství pořád ještě moc dobře nefunguje, pro sponzory je stále zajímavější fotbal a další sporty.

A jaký je zájem o divadlo – ať už jde o hraní či o diváckou účast?

S dorůstající generací je ten problém, že vlastně ztratila kvůli válce část života. Děti se obvykle začínají zajímat o divadlo, když je jim 7-8 let. A tyhle děti v podstatě tu možnost neměly. Samozřejmě, že se i s nimi dá dělat zajímavé divadlo, ale jde to spíše ve velkých městech.

V některých menších vesnicích existují ochotnické skupiny s dlouhou tradicí. Tam hraje vlastně celá vesnice – 40-50 lidí a je to většinou takové to sousedské, lidové divadlo se zpěvy a tanci. Největší tradici má tento typ divadla v Dalmácii, kde nacvičují v zimě, kdy tu není co jiného dělat. Jedna proslavená skupina s dlouhou tradicí např. pracuje na ostrově Hvar.

Kdy tyhle tradiční amatérské spolky vznikaly?

Bylo to především v období mezi dvěma válkami, a je zajímavé, že u zrodu mnohých tanečních či hudebních skupin (např. dechovkových) v době před první světovou válkou stáli Češi, kteří sem původně přijeli jako úředníci a začali zde organizovat kulturní a společenský život. Stále tu žije malá česká komunita v Daruvaru. Jejich České beseda je velmi aktivní, hostují tam čeští režiséři. Existuje tam 11 ochotnických divadelních souborů, některé jsem letos viděl na festivalu na ostrově Vis.

Jaký je vztah amatérského a profesionálního divadla?

Jak se říká, divadlo je dobré nebo špatné, to může být jediná určující hranice. I u nás občas panuje názor, že amatérské divadlo musí být nutné diletantské. Existují ale také mnozí kritici, kteří se snaží amatérskému divadlu pomáhat. Je to rozporuplné, v profesionálním divadle si často nemůžeme dovolit to, co v amatérském, a na druhou stranu stále převládá názor, že profesionální divadlo je prostě lepší.

Podporuje podle Vás vláda divadlo dostatečně?

Pro lidi, kteří pracují v kultuře, je situace vždycky špatná. Asi by nebylo normální říci, že jsme úplně spokojeni. Myslím ale, že obecně se situace za poslední dva tři roky hodně zlepšila. Např. letní festivaly v Dubrovniku či ve Splitu jsou velmi dobře dotovány ze státních zdrojů. Pak existuje velká spousta menších letních festivalů, které dotují jednotlivá města.

A pokud jde o další podporu, možná pro vás bude překvapivé, že v posledních deseti letech, ve válečné a poválečné situaci bylo v Záhřebu na státní útraty rekonstruováno pět divadel.

Problémem je podle mě spíše propagace chorvatské kultury v zahraničí, nevytváří se dobrý image země, neinformuje se o tom, že se u nás dělá něco dobrého. A amatéři jsou na tom logicky finančně hůře než profesionálové. Existuje jen jeden festival amatérského divadla, kam se musí nacist tak různorodé divadelní proudy jako divadlo alternativní, pohybové, studentské, venkovské, a to není moc dobré.

A co diváci?

Mladá generace je tak trochu „ztracená“, nejsou zvyklí chodit do divadla. Samozřejmě, že divácky nejdělejší je politická satira, komediální žánr. Kromě toho je obecným problémem, že nemáme známé tváře, vzhledem k tomu, že téměř neexistují televizní filmy a seriály, lidé většinu herců obecně neznají. Ale v poslední době se situace přece jen zlepšuje.

Rozmlouvaly Helena Kozlová a Jana Soprová

ROZBOROVÝ SEMINÁŘ PŘIPRAVENÝ KLUBEM REŽISÉRŮ SČDO PŘINÁŠÍ TRINÁCTKA ŠTĚSTÍ?

Doufám, že ano, protože seminář klubu režisérů SČDO pořádáme na JH letos už po třinácté. Je to seminář analytický. Každý den rozebíráme jedno představení. Hráči počínaje a Hukotem 4 konče. Někdo z členů klubu zahajuje svým rozbořem, plénum pokračuje diskusí a zástupci souboru reagují svým výkladem či odpovědí na otázky.

Před několika lety jsme rozebírali inscenace za účasti souboru jako první a jediní. Letos už soubor přechází od nás nejen do Diskusního klubu Josefa Brůčka, ale i do kurzu praktické režie. A tak jsme zúžili omezení času na hlavní téma a zbývající čas věnujeme tématům dalším. Především poznámkám k některé z dalších inscenací.

A navíc jsme si letos připravili jakési malé opáčko z tvorby inscenace. Znovu si připomínáme a vyjasňujeme některé pojmy a některá východiska dramatické tvorby (inscenační koncepce a dramatické postavy).

Snad nám i po třinácté půjde seminář k duhu.

jh

Poznámka redakce: Rozborový seminář SČDO probíhá v Soukromé podnikatelské škole vždy od 9.00 hod.

RECENZE

PLESNI STUDIO SISAK - ZA ZAVŘENÝMI DVEŘMI

Ano, je to inscenace na pomezí pohybového a tanečního divadla, vytvářejícího specifickým pohybem náznaky příběhu, živé obrazy, metafory a obrazná spojení. Ale v převyprávění příběhu smysl inscenace není. Vnímám jsem víc citově a snad jsem neudělal chybu.

Foto: Ivo Mičkal

vají se na sebe - nevidí. V kleci nesou romantika, za zavřenými dveřmi sní nad knihou chlapec v bílé košili své sny na černém pozadí s bílými květy. Konečně cosi lidského. Starý gramofon. Zpěvák bez účasti, bez emocí, za živa mrtvý se smutnými očima. Staví se domy, žijí v nich odcizení lidé, svět se houpe, domy se poklápějí, svět a prostor pro člověka je menší. V hudbě se ozývá bolestivé chvění sirén, lidé s kufry se ocitají na jakémisi peroně, později v krytu, svět se bortí. (Mám intenzivní pocit, jako bych se díval na čelní stěnu uvnitř pražského krematoria: Bolestní otupělí lidé, opření o zeď, se už nikdy nedotknou těch, co jsou za ní). Na jevišti zůstává několik pozůstalých. A malý chlapec v bílé košili. Cesta ještě nekončí. Snad to jediné, co jim zbylo (když už je všechno lidské opustilo), si nesou v kufry, odhazují to na hromadu, odhazují život i paměť. Nic už nezbylo. Jen cesta za „zavřenými dveřmi“.

Procházejí zbavení identity, nezbyde už vůbec nic. Ze dveří vystoupí malý chlapec v bílé košili. Bude mít naději?

Představení emocionální, sugestivní, v přesném řádu, bez kontrastů a větších temporytmických proměn. Přesto jsem byl rád, když se při poslední děkovačce objevil na tváři několika účinkujících malý úsměv. A před divadlem záhon zelené trávy.

František Laurin

DOPIS MÍŠI DUFKŮ, ŽE ABY VĚDĚLA...

Milá AITO/IATO!

Moc tě zdravím z 72. Jiráskova Hronova! Cesta byla pěkná, jídlo je tady dobré! Právě jsem viděl představení chorvatských kamarádů, a oni mu dali jméno „Za zavřenými dveřmi“. Představ si, že ty dveře tam vážně na jevišti stály! Růžové! No, a potom přišli tmaví lidé - úplně jako ze staré fotografie. Tvářili se přísně! Chvilí jsem se bál, ale potom jsem pochopil, že to jsou vzpomínky malého kluka, který za těmi dveřmi bydlel. A měl kšandy! Hudba byla docela vážná, ale já taky, protože mně bylo toho kluka líto! No považ, AITO/IATO, co asi musel v tom Chorvatsku všechno zažít! A ti tmaví lidé to prozrazovali! Představ si, že třeba mu zavřeli tátu, ale ti tmaví lidé jenom přes jeviště přenesli ptačí klec s loutkou! Ptáci přece chtějí nebýt v kleci, vid? Nebo - a to taky bylo dobré, měli na jevišti dvě velikánské bedny, a ono to byly chvilí byty, potom sklep, a představ si - i taková nepříjemná deportační chodba! Ta se mi vůbec nelíbila! Ti tmaví lidé ale potom měli už vážně smůlu, protože přišli o všechno, i kufry jim vzali a všechno vysypali na jednu hromadu a fotky a korále a dokonce jablíčka! A kdo nemá rád jablíčka, nemá rád lidi! A já se ti musím AITO/IATO teď pochlubit! Já totiž vím, že jak vždycky zhasli a rozsvítili, tak to byly obrazy, a byly takové, že se jim říká symbol! A jak ti tmaví lidé zvedali nohy a sebe, tak to teda taky vím, že to tancovali - ale úplně jinak, než my, tomu se říká modern dance, a takhle začala tancovat třeba v Americe paní Duncanová nebo Martha Graham a v Praze bydlí Ivanka Kubicová a ta tohle, milá AITO/IATO, dovede taky! Opravdu! A scénosled byl sled symbolů, a ty nohy zvedali hezky - a jenom někdy - a prý se tomu říká minimalizace jevištního výrazu! To se mi náhodou taky líbilo! Jenom jsem si říkal, že po lidech zbudou určitě i jiné věci než ty, co vysypali tmaví lidé z kufřů! A nejen pomněnky - ty náhodou udělali moc pěkně z kabátů ti tmaví lidé! Zbudou třeba přece vzpomínky - na to, co ten kluk musel prožít, a na tmavé lidi, jak zvedali nohy a na to představení, jak bylo hezky pohromadě a každá noha a ruka tam něco znamenala!

Viš, milá AITO/IATO, ty chorvatští kamarádi to vážně nejspíš umějí! A ještě - doporučila jsi je dobře!

Tak ahoj a já už nevím, co bych psal, o jídle to viš, už musím končit!

Míša Dufek

PAMĚTI STARÉHO KRKA VCE OD BÍLÉ VĚŽE...

byly nalezeny souhrou náhod v zazděném výklenku ve stěně z pískovcových kvádrů obkružující schodiště z poslední podesty na ochoz Bílé věže v Hradci Králové. Stalo se tak za časného jitra 24. února roku 2000... Toto praví se v úvodu knihy jednoho z lektorů Problémového klubu, Vladimíra Zajíce. Objevíte tam mystifikační historky nejen z Hradce Králové, nejen z východních Čech, ale z celé Evropy, narazíte na tajemné záhady, o kterých jste neměli potuchy, zjistíte, že kolem vás je tolik nevysvětlených otazníků, že se možná sami začnete po nějakých pít.

Vedle prózy obsahuje velmi příjemná (na prázdninový čas jako stvořená) knížka i krátké dramatické útvary, jež by vás mohly i k nějakému tomu divadelnímu kousku inspirovat. Ostatně mnohé z těchto textů jste mohli zaslechnout v rozhlasovém zpracování v ČRo. Chcete vědět, jak to bylo se Shakespearem, Zimní pohádkou a Čechami? Přečtěte si kapitolu William Shakespeare a Vysoké nad Jizerou. Víte, že Klicpera napsal drama Kozáci? Začtete se do oddílu Klicperovi Kozáci aneb Pomsta ruských pohrobků. Chcete se něco dozvědět o Jakubu Hronu Metánovském, anebo jak to bylo s Jaroslavem Foglarem, bratrstvem Vontů a záhadným Mažňákem alias Stevem Wozniakem, spoluvytvářcem prvního Apple McIntosh? Čtete kapitoly na stranách 33 a 66. A tak dále a tak podobně. Takových příběhů je v útlém svazku sedmadvacet.

Knihu najdete mezi ostatní divadelní literaturou na prodejním stolku ARTAMA vždy odpoledne na schodech do Jiráskova divadla. Cena 120 Kč.

vh

CO DĚLÁ KPR ?

V předposledním semináři KPR se po tříletém úsilí frekventanti věnují hrůzně označené disciplíně nazvané kritické hodnocení. Je to opravdu síla sednout si na druhou stranu barikády a zkusit si práci porotce. Začíná přečtením textu, pokračuje drobnohledným sledováním představení, pak následuje „porada poroty“. Nakonec to nejhorší (nebo nejlepší?), to jest přednesení názoru poroty souboru. Diplomatically, komunikativně, jasně a pokud možno srozumitelně pohovořit o shlédnutém představení a neopomenout žádnou jeho složku počínaje dramaturgií, přes režii, herecké výkony, scénografii, hudební složku a já nevím, co ještě.

Nikdy jsem porotám na přehlídkách nezáviděl. Zvláště na těch soutěžních, protože ty musí navíc rozhodnout, kdo byl nejlepší. Teď jim závidím. Závidím jim, že to umějí, že to vydrží, absolutně se soustředit, komunikovat spolu a pak se soubory třeba tři (i čtyři!) dny v tahu. Musím za sebe říct, že nevím, jak to hlavně ti někteří - dělají. Ale ještě mám naději - ještě mám před sebou dva dny semináře!

D.B.

Další stravovací kauza

Na stránkách Zpravodaje jsme přinesli několik tipů na dobré Pošušňáničko (jídlo restaurace C, pití, zejména víno Triton). Dnes máme další doporučení: pro dobrou stolicí Karavan na tržišti, pro dlouhou chvíli Restaurace U Pilouse. Tam dokonce servírka ani nezná základy obsluhy - přílohu nám přinesla po deseti minutách (např. pro upřesnění k vepřovému masu se zelím nám dala po tak dlouhé době knedlíky), konkrétně ke grilovaným stehňům jsme dostali po deseti minutách bagety, k tomu ještě spálené. Nemá cenu se rozčilovat, raději tam nechoďte.

Dopravní opatření

V sobotu 10. srpna 2002 od 13.00 hod. platí zákaz parkování na náměstí Čs. armády v Hronově. Prostor musí být vyklizen z bezpečnostních důvodů konání ohňostroje.

Zabili Szymikovou, parchanti!

Fáma je velká věc. Z dobře informovaných zdrojů jsme se dozvěděli, že jedna z nejžádanějších lektorek Regina Szymiková, střelena míčem Puchmajerů, přišla o oči a má silný otřes mozku. Fámu prošlou několika koly nemohla vyvrátit ani samotná postižená, která se snažila na Problémovém semináři zprávu dementovat - dokonce ukazovala, že se jí po ráně nerozbily ani brýle! My však, pod vlivem dobře informovaných zdrojů, raději nevěříme ani vlastním očím!

Pozor na peněženky!

Vážení frekventanti! Upozorňujeme, že i v tak klidném městě jako je Hronov, si musíte dávat pozor na své peněženky. Víme sice, že v nich už asi moc nebudete, ale pro jistotu si někde vedle odložte obnos na cestu domů. Co kdyby!

Vítání a děkování

Tradicí hronovského festivalu je slavnostní vítání souborů na schodech Jiráskova divadla. I když v dotazníku, který předem vyplňují všechny zúčastněné soubory, na otázku, zda se hodlají zúčastnit vítání, všichni odpovídají kladně, zdaleka ne všichni dorazí skutečně. Starší soubory jsou ukázněnější, ale mladé alternativní „zlobí“ a nedostavují se. Také děkovací ceremoniál s předáváním dárek po představení není bez problémů. Zdá se, že dary - 2,5 l vína, grafický list od Rosti Pospíšila a ručníky z Veby nejsou dostatečnou motivací. Jeden z hlavních předavatelů Saša Gregar avizoval, že příští rok se bude snažit akci zatraktivnit tím, že pozve nějaké kočky. Zřejmě se inspiroval u nás, kteří se vám snažíme zatraktivnit každé číslo sšem.

Divadelní klub Jirásek Česká Lípa.
František Zborník:
Na druhé straně řeky.
Foto: Ivo Mičkal.
Vzhledem k tomu, že se toto představení hraje i dnes, obě recenze k němu otiskneme zítra.

DIVADELNÍ KLUB JIRÁSEK ČESKÁ LÍPA

Českolipský Jirásek je šestasedmdesátiletý, ale stále čilý, aktivní a - troufám si říci - úspěšný. Dubnovou pětasedmdesátku v loňském roce a její oslavu jsme spojili s XXV. ročníkem přehlídky Českolipský divadelní podzim, kam zveme vždy to nejlepší, co se na amatérském divadelním poli urodilo a v posledních letech vždy i jeden soubor profesionální.

Od roku 1995 jsme občanským sdružením, čili žádný zřizovatel, jak tomu bylo v minulosti, ale soubor sám se musí starat o své finance, zodpovídat se z čerpání grantů, přiznávat příjmy, vést účetnictví... a samozřejmě se starat o to, aby měl prostředky na nové inscenace a přehlídku.

Nikdy jsme si nemohli stěžovat na nedostatek prostoru. Vždy jsme mohli zkoušet, hrát a vše skladovat v Jiráskově divadle. Je tomu tak nadále, jen už všechno nemůže být pochopitelně zadarmo. Ale vedení divadla je k nám vstřícné, nakonec - ředitel M. Kolář s námi pohostinsky pracuje a jeho umělecká agentura naše představení zprostředkovává. Také město si svého souboru v posledním období více považuje, takže dostáváme granty na přehlídku i novou tvorbu. Každý režisér se však snaží sehnat další sponzory, protože náklady na mnohé inscenace nejsou zrovna nízké.

Zahrajeme si v průměru tak 13x do roka, v současnosti držíme na repertoáru tři hry. Reprízovost by mohla být vyšší, ale to nezáleží jen na agentuře, musíme se všichni snažit představení nabízet pořadatelům. Že to není vždy jednoduché, se už řada z nás měla možnost přesvědčit.

Ale náš kolektiv je aktivní i jinak: v posledních letech pořádáme společného Silvestra a scházíme se i s rodinami vždy začátkem června na víkend u vody v jednom malebném zákoutí řeky Ploučnice. No, a teď jsme všichni, nejen divadelníci, ale i obyvatelé našeho města, v očekávání, zda se skutečně začne v České Lípě stavět nové divadlo, jak rozhodla radnice... Držte nám palce!

Za DK Jirásek Jana Kolářová
předsdkyně souboru

DIVADELNÍ SOUBOR PIKI PŘI MĚKS VOLYNĚ

Ochotnické divadlo má ve Volyni svoji tradici. V roce 1998 oslavilo 150 let. V této době jsou ukryta léta divadelnický nejen bohatá, ale i chudá.

Největších úspěchů dosáhli divadelníci v letech 1987, 1988 a 1989 jako DS STUDIO, kdy získali cenu národní přehlídky Hronov, a to s hrami Maraton, Piknik a Pec. Posledním čtvrtou cenu za hru Tajemství Větrného kaňonu si přivezli z Třebíče v roce 1995.

Nová doba se projevila i v tomto souboru a ten se na několik let odmlčel. Léta divadelního půstu netrvala dlouho a tak v roce 1997 vznikl DS PIKI, který nastudoval v úplně novém obsazení pohádku. Poté nevydrželi přihlížet ani ostatní (zbytek Studia) a na podzim roku 1997 měla ve Volyni premiéru hra Prodaný žaludek autorů Marcela Bystroně a Petra Lehečky. V roce 1999 se soubor zúčastnil národní přehlídky v Třebíči se hrou Česnekový sad autora Antonína Hodka, v roce 2000 to byla hra Jak je důležité mít Filipa.

Letošní rok nastudoval soubor komedii Pavla Kohouta August August, august. S touto hrou získali cenu národní přehlídky amatérských divadel v Třebíči s přímým postupem na Jiráskův Hronov. Zřizovatelem souboru je Městské kulturní středisko Volyně, které zajišťuje materiální podmínky pro chod souboru. Dále má soubor i hlavního sponzora ve firmě Schaumann s.r.o. Naproti tomu se DS PIKI podílí na zajišťování akcí pořádaných MěKS Volyně či akcí pro firmu Schaumann. I to je možnost, jak získat peníze na financování amatérského divadla.

Za DS PIKI Volyně Miloslav Pikolon

RUSKÉ DIVADLO JE DIVADLO OTEVŘENÉ DUŠE

ŘÍKÁ REŽISÉR SERGEJ FEDOTOV

Sergej Fedotov vede hereckou dílnu na Hronově již počtvrté. I když letos ji nepořádá IPOS ARTAMA, ale hradecký *Impuls*, nekonečně se v hronovské Sokolovně, ale v Sokolovně ve Velkém Poříčí, je Fedotov opět osobností, která do Hronova přitáhla spoustu mladých lidí, pro něž je divadlo posedlostí a kteří se chtějí dobat jeho hlubinně (v případě Fedotova herecké) podstaty. Fedotov je kontroverzní postava, ne všichni jeho metody uznávají, ne všichni je jsou schopni akceptovat. Známe spoustu herců, kteří na něj nedají dopustit, znám však i ty, kteří by s ním již nespolečně pracovali. I z třiceti dvou účastníků letošní dílny prý dva odpadli. Když jsem s nimi mluvil, říkali: „Je to diktátor, šílenec, je moc tvrdý, nekompromisní, fyzicky i psychicky náročnější... Je to šílenec.“

Sergej, jak to s tebou je? Co je pro tebe divadlo?

Život. Žiju divadlem, každá situace v životě je pro mě divadlo. Nic v tomto světě mě nezajímá tak jako divadlo. Je to můj vzduch.

Jsi šaman?

Já myslím, že ne. Já se zabývám psychologií, trochu filosofií. Divadlo, které dělám, je postaveno na znalostech. Je to cesta vědomí. Není tam žádné šamanství, schizofrenie. Všechno je reálné, skutečné. Michail Čechov, jehož hereckou metodu používám, objevil, že atmosféra vychází z herce, že atmosféra je věc reálná, a já s ním naprosto souhlasím. Všechny psychologické zákony jsou reálné, poznatelné. Není v nich žádné šamanství. Má cesta je vždycky cesta skrze herce. Nikdy jsem ale neřekl, že je to lehká cesta. Naopak. Silná inscenace se vždycky docílí jen těžkou, seriózní prací. A já chci, aby se herci v mých inscenacích – ale také dílnách – prorvali někam, kam by se jinak nedostali, do nějakých pro ně nových vesmírů, k podvědomí, k podvědomé energii. Taková cesta stojí velmi mnoho sil a ne každý je jí ochoten podstoupit.

Jak se liší letošní dílna od předchozích?

Pokaždé přicházejí jiní lidé, přináší své témata, své zkušenosti, takže pokaždé je jiná a vždy je zajímavá. Poprvé, když jsem přijel, nikdo mou metodu neznal. Potom už přicházeli seminaristé, kteří věděli, na co jdou, a tak jsem mohl každý rok pracovat velmi silně, intenzivně. Makáme a vydobýváme energii, učíme se pracovat v souboru. Zabývám se hereckým mistrovstvím, učím herce, jak se otevřít, jak se přestat bát, bránit, jak v sobě odhalit něco, co ještě neodkryl. V tom není žádné šamanství. Je v tom práce a psychofyzické zákony sebecitění a sebepoznání.

Letos ale pracujete s textem...

Ano. Po tři roky jsme pracovali hlavně s tělem herce. To byl základ dílny. Nyní chci tato cvičení propojit s předem daným textem. Chci ukázat, jak propojit Čechovu metodu s konkrétním materiálem. V tomto případě s *Romeem* a *Julii*. Výsledek budete moci posoudit v pátek o půlnoci v Sokolovně ve Velkém Poříčí. Přijďte. Všichni jste zváni.

Proč Shakespeare?

Všichni mě spojují s ruskou klasikou. Já si ale myslím, že Čechovova metoda, což je vlastně typ Stanislavského metody psychologického divadla, metody hereckého prožívání a katarze, že tato metoda – byť nejčastěji se používá právě na ruskou klasiku – lze použít na jakýkoli text. To ale neznamená, že autora přizpůsobím metodě! Autor je vždycky – aspoň pro mne – prvotní. Jakoukoli – tedy i touto metodou – je třeba objevit nejdříve autora, jeho poetiku, jeho svět. A ten pak inscenovat. Proto se mé pojetí Shakespeara, ale třeba i Čechova či Ostrovského, liší od mého zpracování Bulgakova či Gogola. Česká kritika to nechápe a píše o mně – když jsem inscenoval v Budějovicích Shakespeara nebo v Brně a Karlových Varech A. P. Čechova – že „už to není Fedotov“. Ale to je přece dobře. Byl to Fedotov, ale Fedotov, který inscenoval Čechova, Bulgakova, Ostrovského... A my tady se snažíme metodou Michaila Čechova objevit poetiku Shakespeara. Vladimír Hulec

PRVNÍ NETHOVOR Z JIRÁSKOVÝCH SLAVNOSTÍ

Virtuální divadelní pořad *NetHovory/Čapkovy odpoledne* se ve středu 7. srpna 2002 uskutečnil poprvé na Jiráskových slavnostech. Pozvání k on-line rozhovoru přijal Milan Schejbal, umělecký šéf Divadla ABC. Záznam tohoto jedinečného rozhovoru, jehož se zúčastňují spolu s hostem čtenáři i. kulturního serveru *Scena.cz*, přinášíme na jiné stránce Zpravodaje.

Rozhovor byl přenášen přímo z redakce. Při jeho konání se Milan Schejbal spolu s moderátorem Josefem Meszárosem neskutečně bavili, často byl slyšet hurónský smích. „NetHovory vysíláme již od roku 1999. Jedná se o moderovaný rozhovor, což znamená, že otázky, které náš host obdrží buď živě nebo ještě před začátkem přenosu, se mu snažíme klást v určitých okruzích,“ upřesnil Josef Meszáros a dodal: „Ostatné záznamy všech 102 rozhovorů si můžete přečíst na našem serveru.“

NetHovory pořádá *Scena.cz* od roku 1999 ve spolupráci s českými divadly a slovenským serverem *Divadlo.sk*. V červenci jsme přivítali jubilejního stého hosta, a sice Adélu Kačerovou z Jihočeského divadla České Budějovice. *Scena.cz* zve k rozhovorům od září roku 2000 herce ze slovenských divadel a od roku 2001 brázdí rovněž vody českých oblastí. Pozvání *Sceny.cz* mimo jiné přijali Jiří Langmajer, Karel Roden, Libor Vaculík, Ivan Kusnjer, Hana Vaňková, Nina Divišková, Kamila Sedlářová a další.

Průběh rozhovoru, a nejde o jen tak obyčejný chat, se odehrává v salónu na stránkách serveru. Zajímavostí je, že tyto salóny designují scénografové. V současné době mají čtenáři k dispozici každou středu od 17 hod. salón od Jana Štěpánka a Jana Polívky, další se připravují. Přepadla-li vás opět nuda, nebojte se usednout k internetu a kliknout na <http://www.scena.cz>. a zábava je tu.

Jára Pokorný

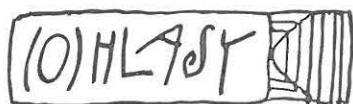
OFF-program: pořád se něco děje...

Ze zákulisí

Další publikaci, kterou si můžete koupit je sborník **Dějiny v českém krásném písemnictví** z konference, která se uskutečnila v Hronově 4. - 5. září 2001. Cena 149 Kč.

(k Zpravodaji č. 5)

Nerada to přiznávám, protože se tvářím, že jsem skoro pořád nad věcí, ale nad jedním článkem ve Zpravodaji č. 5 jsem se roztrpčila. Saša Gregar cituje Lidové noviny a prohlášení pana Michala Langa o stavu české kritiky a divadla vůbec. Sdělení, že „herec amatér vám ten význam v inscenaci neudělá“, je hodno přinejmenším slovního napadení. Myslela jsem si, že jsme tak nějak všichni za jedno a rozdíl mezi profesionálem a amatérem v libovolném oboru spatřujeme v tom, že jeden se danou činností živí a druhý ne. Nevím, jestli uvedený pan režisér někdy s hercem amatérem pracoval. Asi ne. Mnohdy má herec amatér obrovskou výhodu, protože z jeho výkonu hned poznáme, že hraje rád. Není tlačěn termínem, někdy si může i vybrat roli, která mu není „proti srsti“ a tak dále. Podle mých skromných provinčních zkušeností stojím za názorem, že můžu dělat dobře to, co mě neživí. Možná my, kteří jsme tady na Hronově, to víme, tak se omlouvám za to zbytečné roztrpčení... D.M.R.

Vzkaz pro pány kolegy Regise Duqué a Cedrica Juliana.

Vážení kolegové! Právě držím v ruce Zpravodaj číslo 5 a pročítám špióna o vaší práci spojeného s vašimi rozhovory... Dovolil bych si zde s co možno nejminimalističtějšími prostředky zareagovat na jednu pasáž, která mě obzvláště popudila!

V článku jsem se dočetl, že: „... jsou to malé události, vše je vyjádřeno ..., zatímco v pan-

IT'S ONLY ROCK'N'ROLL

Motto:

Kto sa bojí, nech nechodí do lesa. / Nie každý, kto nechodí do lesa, sa bojí. / Nie každý, kto do lesa chodí, sa nebojí. / Kto v lese býva, nemôže doň chodiť.

Vcelku ma tie naše dialektické monológy bavia.

Baví ma počúvať, baví ma sledovať, baví ma tváriť sa, že nesledujem a nepočúvam.

A baví ma to teraz na seba vytáčať, pretože aj tak sa nikto nedozvie, či túto úvahu myslím vážne, alebo nie.

Zúčastňujú sa na nich aktéri, ktorí počúvajú. Nie každý, kto počúva, rozumie.

Potom sú tam takí, ktorí nepočúvajú. Nie každý, kto nepočúva, nerozumie.

A sú aj takí, ktorí rozprávajú. Nie každý, kto rozpráva, niečo povie.

Občas často vzniká dojem, že v miestnosti vzniká Sanhronovský zlom. Že trenie dosák, ktoré znamenajú názorový stret, sa stane neúnosné.

Že s úporným a svätým úsilím budujeme novú Vežu babylonskú, aby sme si definitívne prestali rozumieť.

Kto nič neurobí, nič nepokazí.

Kto nič nepovie, nič nepovie.

A pritom sa mi to všetko zdá také jednoduché...

Tí, ktorí robia divadlo, nech ho robia.

Tí, ktorí si myslia, že robia divadlo, nech si myslia, že ho robia.

Tí, ktorí hovoria o divadle, nech o ňom hovoria.

Tí, ktorí si myslia, že...

A tak ďalej.

Len sa, preboha, neberme vážne. Iba sa vážne počúvajme. Veď je to iba rokenrol. Karol Horváth (lektor PC)

CHYBA JE VE SVĚTĚ

Ze včerejšího rozhovoru s **Hochy z Puchmajera** jsme kvůli místu museli vypustit závěr. Vzhledem k diskusím, které jejich inscenace vyvolala, jsme se rozhodli onen mystifikačně provokativně humorný závěr přece jen otisknout. Myslíme si, že je v něm obsažena ona „intelektuální“ hra, o níž mluvil Karol Horváth a jež je tak nepochopitelná pro generaci, která věří slovům, akcím, obrazu, symbolům. Puchmajeři, South Park nebo třeba i reklama na mobily už jsou někde jinde. Kde je pravda a kde mystifikace, záleží jen a jen na divákovi (čtenáři, posluchači). A připojujeme k tomu informaci, že včera na titulu Zpravodaje uvedených fotografiích je zleva Vladimír Mikulka, Jakub Škorpil a Martin J. Švejda (této informaci věřit můžete).

Jedna věc mě v současném divadle chybí – názor, umělecká a společenská vize. I vy se jí, zdá se mně, programově bráníte. Vidím v tom zásadní problém současného umění. Opravdu děláte divadlo jenom pro radost? Opravdu nemáte ambice něco svým divadlem říkat?

V.M.: Jak to? Já chci divadlem měnit svět.

J.Š.: Já je dělám pro radost. Proč bychom je měli dělat z jiného důvodu? To je požitek hrát, zkoušet... My nejsme soubor, který by se divadlem - co se týká třeba techniky hraní - příliš zabýval. Pro mě je nejdůležitější ten požitek z hraní, ze zkoušení, ze setkávání se...

M.Š.: Jestli je pro tebe tohle, co říkáš, podstata divadla, které děláme, tak pro mě ne.

V.M.: Jakube, vylučuju tě ze souboru!

Do jaké podoby byste svět chtěli svým divadlem změnit?

V.M.: Aby byl hezčí.

Daří se vám to?

V.M.: Ne.

V čem je chyba?

V.M.: Ve světě.

Vladimír Hulec

Lidé v zákulisí festivalu (D. Kolínová, J. Weber, H. Simonová)

MILAN SCHEJBAL (záznam části on-line rozhovoru ze dne 7. 8. 2002)

Vím o tom, že jste začínal v amatérském divadle. Nestýská se vám po Anebdívadle? Jana z Brna

Milá Jano, stýská se mi velmi, zvláště, když nyní pobývám na Jiráskově Hronově. Strašně rád na Anebdívadlo vzpomínám, ale upřímně řečeno, nevím, jestli bych se do něj chtěl dnes vrátit.

Inscenujete také v nějakém ochotnickém souboru?

V profesionálním divadle jsem dost vytížen, přesto jsem nemohl odmítnout svému velkému kamarádovi Jiřímu Pošepnému z Vysokého nad Jizerou, abych s místním souborem nastudoval inscenaci *Sluha dvou pánů*, která se dokonce probojovala na letošní JH, ale bohužel z důvodů toho, že dva členové souboru nebyl zaměstnavatel ochoten uvolnit, musela být účast odřeknuta.

Čo očekávate od amatérských divadiel, ktoré sa dostali do Hronova?

Očekávám, že se v jejich inscenaci odrazí jejich pohled na současný svět.

Milane, nelezou ti ty ochotníci občas už na nervy? Jirásek (Álois) nejml.

Milý Lojziku, občas mě opravdu štve, zvláště někteří. Seznam je tak veliký, že by se sem nevešel, pak jsou zas takoví, kteří mě neštve ani občas.

Milane, máš mě rád? Jirásek Álois nejstarší

Miluju tě, zvláště za tu Kolébku, která mě zachránila při zkoušce z Dějin českého divadla na DAMU.

A mě taky? Hanička

Haničko, taky, ale ne za tu Kolébku.

Čteš rád recenze na svoje představení? Jan

Jak od koho, ale v zásadě čtu a zajímají mě ty, které jsou konstruktivní a nemusí být ani pochvalné.

Co pro tebe znamená divadelní úspěch? Kateřina

Radost, že moje práce nebyla zbytečná.

Uvažoval jste někdy o tom, že byste se ohlíželi?

(Dlouhé zamyšlení) Uvažoval, ale na nic jsem nepřišel. Musel by to být hodně silný podnět, neboť bych si musel zakoupit příslušné nástroje. Už ani nevím, jak vypadají.

Co bych musela mít, abych u Vás získala angažmá? Mám JAMU, stačí to? L.

To se neříká!!!

Budu končit na Vyšší odborné škole herecké, jakou mám šanci se k vám dostat do angažmá? Vladimír Jopek

Jako všichni ostatní!!!

Jaký máte vztah k hercům? Milada

Jako k dětem. Mám je hodně rád, a vedle hodně cukru potřebují i hodně biče. Jinak je s nimi legrace.

Jaké je to být uměleckým šéfem divadla ABC? Jitka z Prahy

Dny, kdy lítáte na obláčkách, se krutě střídají s dny, kdy byste nejraději chodili kanálem.

Jaký je poměr těch obláčků a kanálů? Petr z Nymburka

Hodně obláčků v kanálech.

Od kamarádů jsem slyšela, že jste ulítlý na modrou barvu. Co je na tom pravdy? Jana z Brna

Milá Jano, všichni divadelníci se rádi předvádějí. Kdybychom měli tolerovat zde na JH v našem kurzu všechny vtipné glosy, ztlhli bychom ztělí 50 % práce, proto každý, kdo utrousí tzv. vtipnou poznámku, zamává si modrým praporkem a přistě si to rozmyslí

Hronov je městem tří velkých spisovatelů A. Jirásky, J. Čapky, E. Hostovského, který z těchto autorů je vám nejbližší a proč? Dep

Čapek pro jeho humanismus.

Jste na žáky v kurzech ras?

Možná, že by se dalo podle trosek, které odsud odjíždějí, usuzovat, že jsem ras. Ovšem kdybych byl skutečným rasem, tak by ty trosky odsud ani neodjely.

Jst označován za mistra reže „bulvárních“ her. Co ty na to?

Těší mě to víc, než některé kritiky štve.

Kritika hodnotí uplynulou sezónu Vašeho divadla jako nejslabší. Jak to vidíte vy?

Rád odkud čerpáte informace (v dobrém), neboť z recenzí i z ohlasu diváků mám dojem, že byly už i horší sezóny než ta letošní.

Ani letos jsem se nedostala do Vašeho semináře. Co mám příště udělat? Stojí to vůbec za to?

Přečtete si Zpravodaj JH. Ten za to stojí.

Jaké je vaše životní krédo. Je to blbá otázka, ale mě to fakt zajímá. Jana z Brna

Nevysvětluji!!! Přátelé to nepotřebují a nepřátelé tě stejně nepochopí.

tomimě se přehání ...“ !!! (prostřední část článku)

Pánové, snažil jsem si velice hlídat kontext, ale přesto bych si dovolil připomenout, že pantomima je vážně stylizace, již proto, že ve své modernější podobě, ale nejen zde, **pracuje se zkratkou!** A stylizace si žádá své! Kupříkladu zvýrazněnou gestikou informací, technicky provedenou na základě emocionálního impulsu! UFF....!

Někomu se možná zdá přehnané, že své články tak prožívám, ale já nemůžu jinak!

V úctě Michal Dufek- mim

Hronove, Hronove - snad ti tolik změn neubližuje, když se tu sejde takové množství krvežíznivých divadelníků? Jestlipak se Ti někdo omluvil? Řekli Ti vůbec, že se tady opět od 1. do 8. srpna 2002 bude pohybovat více lidí a lidiček? Abych byl upřímný mám alergii na neslušné sousedy, kteří si potřebují přestavit byt, což obnáší vrtání, prach a špínu, a nedají nic vědět. Vždyť by stačil docela malý obyčejný lístek u domovního vchodu, kudy projde celý barák. Je to v pořádku? Jo. Tak to je super.

Představ si, jak by ses tvářil, kdyby se těch lidiček vyskytlo daleko víc a po delší dobu, třeba celý srpen? Nevadilo by ti to? Víím, někteří říkají, že už tu běží vzdělávací programy, přehlídka v Jiráskově divadle a v Čapkově sálu a k tomu by ještě přibyla vystoupení ve stodole, v parku, za městem a podobně.

Čeho se bojíš? Vždyť divadelníci jsou prasluný národ. Zkusme se na to podívat z manažerského hlediska:

Městu stoupne popularita, dozví se o něm postupně celá republika, Evropa a časem i svět. I když Jiráskovy slavnosti mají jistou tradici, rozšíření jim může jediné prospět. To všechno přinese oživení cestovního ruchu, a tím nárůst obrátu ve službách s tím spojených. Určitě se budou muset rozšířit ubytovací a stravovací kapacity apod.

Z uměleckého hlediska je Hronov zaveden jako přehlídkový festival v rovině jedné a vzdělávací v rovině druhé. Třetí, a poslední rovina spočívá v tzv. off programech, které už se tady více méně začínají rozvíjet, ovšem pouze formou přehlídky místní kultury. Nový záměr a snad i cíl by měl směřovat ke skutečnému otevření divadla. Máme ojedinělou divadelní základnu, proč toho nevyužít. Jak by takový off program měl vypadat? Určitě by neměl rušit, ale doplňovat a vytvářet jinou atmosféru apod.

Hronove, víím, že by to byla změna, ale dle mého prospěšná, nebo necháme vše při starém?

Mesy

Ptali se čtenáři www.scena.cz

Učebny seminářů od 9.00 do 13.00 hod.

Malý sál JD od 10.00 do 13.00 hod.
Diskuzní klub

Malý sál JD od 14.00 do 16.00 hod.
Problémový klub..

Sál J. Čapka ve 14.00 a 16.30 hod.

DDS HOP-HOP ZUŠ Ostrov

I. Konývková: Naslouchej...

DdDd ZUŠ Děčín

J. Štrbová: Jak kvůli vajíčku šel kohout na zámek

Jiráskovo divadlo v 16.30 a 19.30 hod.

Divadlo PoHrdobci Česká Kamenice

Eugéne Ionesco: Plešatá zpěvačka

Park A. Jiráska v 17.00 hod.

Koncert skupiny Kantoři

Sál J. Čapka v 19.00 hod.

Mimo Jihlava

Hukot 4

Kladení věnců u sochy Mistra Aloise Jiráska.
Foto Ivo Mičkal.

Zpravodaj 72. Jiráskova Hronova

Vydává organizační štáb

Šéfredaktor: Jana Soprová

Redakce: Helena Kozlová; Vladimír Hulec;

Josef Mesy Meszáros; Jaroslav Pokorný

Výtvarník: Rostislav Pospíšil

Fotograf: Ivo Mičkal

Oficiální stránky festivalu:

<http://jiraskuv.hronov.cz>

On-line zpravodajství z festivalu:

<http://www.scena.cz>

Tisk Grafické závody Hronov s.r.o.

Cena 5 Kč

...TENTOKRÁT V SEMINÁŘI KOMPOZICE U BERGMANŮ

Krtek s deštníkem a nápis anglický jazyk na dveřích jsou bránou do semináře K jako kompozice Aleše Bergmana, vedoucího ateliéru činoherectví na JAMU v Brně.

Ze třídy se ozývají nárazy dřevěných tyčí, ale když se otevrou dveře, neděje se tak, jak říkají pomluky - Aleš Bergman prý vtílouká svým studentům své teorie do hlavy dřevěnými tyčemi - nýbrž se právě nacvičuje koordinace. Aleš vyhláší přestávku a místo zasloužené relaxace po nočním semináři v Hororu vysvětluje, co se to snaží vtíloci do svých studentů.

Na rozdíl od minulého roku, kdy se v kurzu praktické režie pracovalo na tvorbě situací na základě ne zcela přesně zadaného textu, se tento seminář zaměřuje na kompoziční principy, kdy se text nepoužívá. Jde o hledání určitých kompozičních postupů, zákonitostí za pomoci nejrůznějších materiálů a cvičení. Při cvičení s hůlkami se např. seminaristé učí být v koordinaci i v kontrastu s jejich pohybem.

Studenti pracují autorsky a jejich momentálním úkolem je vytvoření portrétní nějaké odpozorované postavy, kde mají tyto kompoziční principy uplatňovat (koordinaci i diskoordinaci impulsů v těle, schopnost pointování, průběh v čase i vertikální montáž). Provozují také tzv. zveřejněnou vnitřní interiorizovanou hru, což je jinými slovy vnitřní modelování, tedy přehrávání situací, které mají nastat. Je to psychosomatické cvičení, při kterém se odhalují různé principy, jak lidé řeší různé situace. V tomto případě se seminaristé zabývají aktuální problémy. Vztah já a moje alter ego se předvádí jako herecké cvičení.

Aby byl člověk na jevišti přirozený, musí pochopit elementární principy (viz známý výrok pana Pivce). Cvičení by měla vést k obnovování divadelního instinktu, který v sobě všichni máme. Tvorba by měla být vědomou záležitostí, člověk se musí umět sebeutvářet.

Teoretické vývody Aleše Bergmana pak předvádějí seminaristé ve svých studiích portrétů. Muž s fotoaparátem představuje fotografa Mičkala na zahajovacím ceremoniálu. Z komentáře vyplývá, že se dopustil mnoha chyb. Aleš Bergman podotýká, že postavy je třeba zachytit v poloze nulového napětí, protože přepínání vede ke karikatuře. Další námitkou je nedostatečné strukturování, tzv. architektonický impuls. Nerozeznáváme zřetelné jednotlivé momenty, také není jasné, zda fakt, že jen zaměřuje a nefotografuje, má být úmyslným ozvláštňením nebo neúmyslným opomenutím. Aleš Bergman zdůrazňuje proměnu, „člověka také věci po chvíli přestanou bavit a spontánně začne dělat něco jiného,“ říká. „Musí tam být posloupnost dějových fakt, která tvoří příběh a dělají napětí. Scénku lze zahrát i pomocí diskoordinace, tj. vedení dvou linií naráz. Fotograf má ledovou tvář, ale vnitř má obavy, že nezachytí ten správný okamžik. Zahrát to, co člověk nedává najevo, je vůbec nejtěžší.“

Následuje další portrét, kdy dívka předvádí starého nemocného pána. Aleš jí vytýká nedůslednost v akcích, pak předvádí správné kulhání, držení těla a dýchání. V této studii jsou důležitější charakterizační rysy než vlastní příběh jako u první scénky. Opět je špatný architektonický impuls, není to ostré a čitelné, chybí kontrasty. „Kumšt je zrytmizovaná skutečnost“ cituje Aleš Bergman. Starého pána všechno tíží, táhne ho to k zemi. Tento směr je vždy spojen se smrtí, směr života je vzhůru. Ukazuje se, že scénka v sobě skrývá velké drama, souboj člověka se smrtí. Aleš se nechává tak strhnout situací, že se posléze cítí jako onen starý pán a unaveně klesá na židli. Naštěstí je další scénka o muži, který si každý den kupuje nanuka, velmi krátká a humorná. Problémem se ukáže gradace k pointě. Někoho napadá, že by se mohl využít hudební doprovod. Největší úspěch sklízí znučený divák na představení, asi tím, že tuto situaci má po zatím uvedených představeních většina diváků na Hronově dobře nacvičenou. Scénka má jasný počátek i pointu, je srozumitelná, má spád. Na závěr se několik dobrovolníků ujmá domácího úkolu na vnitřní modelaci, a protože v posledních minutách semináře se už objevovaly četné konotace na jídlo, je jasné, že teoretická příprava se vyčerpala a seminaristé se nemohou dočkat, aby vyrazili studovat postavy do reálu.

Helena Kozlová

NA KUS ŘEČI SE ZDÍ NÁŘKŮ

*Oblékl ji šaty bílé,
na Hronov se těšila,
teď je jí však dlouhá chvíle,
a nad róbou by smutnila.*

Ne, že bych byla sama. Od rána do noci, furt je tu plno. A těch drbů. Jen o tom divadelním festivalu vůbec nic nevím. Za poslední roky jsem si však již pomalu zvykla, že jediné, co funguje perfektně, je seznamka.

Chybí vám partner či parnerka? Nevadí. Přistupte blíže, telefonních spojení je zde přehřel. Jen si vybrat! Sháníte nejlepšího kluka na světě? Vězte, že je jím prý Marek V. Zajímáte-li se o největšího borce z okolí, přezdívali ho Žeňa. Ovšem pozor na Bobka, ten bude již co nevidět zadaný - jen se musí lépe dívat kolem sebe.

Jeden budoucí filozof mi vysvětlil, že „puberta je, když mozek má dovolenou a city pracují přesčas.“ Co se umění týče, byla by tu jedna vlašťovička a sice pro Marka. Tak tedy:

*Proč jsi na mě vůbec mluvil,
proč jsi milovat mě chtěl,
proč jsi ve mně lásku vzbudil,
a pak jsi odešel?*

Inu i takový je život. A vo tom to je!

JaP